

САМІЙЛЕНКО ТАМАРА ПРОКОПІВНА

Самійленко Тамара Прокопівна (08.01.1941, с. Конятин Сосницького р-ну Чернігівської обл. – 30.11.1999, Харків) – українська бібліотекознавиця, педагогиня, кандидатка педагогічних наук. Викладачка Харківського державного інституту культури (ХДІК, нині ХДАК).

Після закінчення середньої школи у 1958 р. поступила до Донецького культурно-освітнього технікуму на бібліотечне відділення. Навчаючись заочно, одночасно працювала в Іловайській міській бібліотеці (Донецька обл.). У 1961 р. закінчила технікум і переїхала до м. Харцизьк, де працювала бібліотекарем технічної бібліотеки на Харцизькому трубному заводі.

У 1963 р. стала студенткою бібліотечного відділення загальнонаукового факультету Чернігівського педагогічного інституту, в якому навчалася до 1965 р., водночас працюючи бібліотекаркою шкільної бібліотеки у м. Чернігів.

У 1965 р. поступила на II курс ХДІК, який закінчила 1968 р. Протягом 1968–1969 рр. Т. П. Самійленко – співробітниця бібліотеки ХДІК. У вересні 1969 р. стала викладачем кафедри бібліотекознавства ХДІК. Навчалась в аспірантурі Московського державного інституту культури (1977–1979). У 1983 р. захистила дисертацію за темою «Мережа державних масових бібліотек Української РСР. Основні напрямки розвитку (1959–1979 рр.)» і за рішенням Вченої ради вишу від 27.05.1983 р. здобула науковий ступінь кандидатки педагогічних наук.

З 1988 р. – доцент кафедри бібліотекознавства. Розробляла й викладала навчальні курси: «Історія бібліотечної справи в СРСР»; «Історія бібліотечної справи України»; «Світова історія бібліотечної справи»; «Міжнародне

співробітництво у бібліотечно-інформаційній сфері». Брала участь у навчально-методичному забезпеченні цих навчальних дисциплін (розробленні програм, методичних рекомендацій, навчальних посібників).

Наукові інтереси Т. П. Самійленко пов'язані з історичними аспектами бібліотечної справи. Нею підготовлено розділ «Світова історія бібліотечної справи» для підручника «Бібліотекознавство: історія, теорія, організація діяльності бібліотек» (Харків, 1993). Досліджуючи цю тему, особливо цікавилася внеском колег у бібліотекознавство, підготувала до друку біобібліографічний словник «Викладачі факультету бібліотекознавства та інформатики» (150 біографій).

Взяла участь у написанні монографії «Історія факультету бібліотекознавства та інформатики» (у співавторстві з Н. М. Кушнарєнко та В. А. Мільман). Вивчала діяльність видатних бібліотекознавців України – Н. Я. Фрідьєвої, К. І. Рубинського, Ю. О. Меженка, Т. О. Скрипник, Н. Ф. Колосової, І. Я. Каганова.

Науковиця очолювала секцію «Методика викладання» методичної ради, Школу педагогічної майстерності при ХДІК. Певний час працювала відповідальним секретарем міжвідомчого науково-методичного збірника «Бібліотекознавство і бібліографія». Керувала студентським науковим товариством, готувала проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Працювала зі студентами-дипломниками та аспірантами, була наставником студентів-іноземців.

Т. П. Самійленко підготувала багатьох кваліфікованих фахівців бібліотечної галузі.

Пішла з життя 30 листопада 1999 р.

Праці

1. Самійленко Т. П. Упорядкування і створення єдиної мережі масових бібліотек УРСР (1959–1974 рр.) // Бібліотекознавство і бібліографія :

респ. міжвід. наук.-метод. зб. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1979. Вип. 19. С. 110–117.

2. Самійленко Т. П., Гімальдінова З. В., Скрипник Т. О. Розвиток бібліотечної справи на Радянській Україні // Бібліотекознавство і бібліографія : респ. міжвід. наук.-метод. зб. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1987. Вип. 27. С. 10–19.

3. Самійленко Т. П. Становлення і розвиток обласних бібліотек на Україні (1933–1941 рр.) // Бібліотекознавство і бібліографія : респ. міжвід. наук.-метод. зб. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1988. Вип. 28. С. 109–117.

4. Самійленко Т. П. Бібліотечний факультет ХДІК : [хроніка 1925–1987 рр.] // Бібліотекознавство і бібліографія : респ. міжвід. наук.-метод. зб. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1989. Вип. 29. С. 126–130.

5. Самійленко Т. П. Л. Б. Хавкіна : до 120-річчя з дня народж. // Українська культура: історія і сучасність : матеріали другої наук.-теорет. конф. професор.-виклад. складу та студентів / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1991. С. 90.

6. Самійленко Т. П. Бібліотечна справа в країнах, що розвиваються : лекція для студентів бібл. ф-ту / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1992. 29 с.

7. Самійленко Т. П. Внесок Ю. О. Меженка в розвиток бібліотекознавства України : (до 100-річчя від дня народж.) // Українська культура: історія і сучасність : тези доп. наук.-теорет. конф. 26–28 жовт. 1992 р. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1992. С. 285–287.

8. Самійленко Т. П., Маджид Г. Сучасний стан бібліотечної справи в арабських країнах // Конференція професор.-виклад. складу та студентів 29 квіт. 1992 : тези доп. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1992. С. 108–109.

9. Бібліотекознавство : теорія, історія, організація діяльності бібліотек : підручник / В. О. Ільганаєва, Г. Д. Ковальчук, Т. П. Самійленко та ін. ; за ред.: М. С. Слободяника, В. О. Ільганаєвої. Харків : Основа, 1992. 176 с.

10. Самійленко Т. П. Внесок Н. Я. Фрідьєвої у вивчення книги і читача : до 100-річчя від дня народж. // Культура України: історія і сучасність : тези доп. міжнар. наук.-теорет. конф. 25–26 жовт. 1994 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 1994. С. 119–122.

11. Самійленко Т. П. Внесок харківської бібліотечної школи в історію бібліотечної справи в Україні // Історія бібліотечної справи в Україні : матеріали регіон. наук. конф. листоп. 1993 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 1994. С. 15–24.

12. Самійленко Т. П., Воробйова І. В. Бібліотека Харківського колегіуму // Короленківські читання : матеріали наук.-практ. конф. ХДНБ, 8 жовт. 1998 р. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка. Харків, 1998. С. 77–82.

13. Самійленко Т. П., Драган Р. А. К. І. Рубинський – представник харківської школи бібліотекознавства // Культура України: історія і сучасність : матеріали Всеукр. наук.-теорет. конф. 19–20 листоп. 1996 р. / Харків. держ. ін-т культури. Харків, 1996. С. 27.

14. Історія бібліотечної справи : навч.-метод. матеріали з курсу / Харків. держ. акад. культури ; уклад. Т. П. Самійленко. Харків : ХДАК, 1998. 34 с.

15. Самійленко Т. П. Книгознавець, бібліотекознавець, педагог : до 75-річчя Тетяни Олексіївни Скрипник // Вісник Книжкової палати. 1998. № 5. С. 30–31.

16. Самійленко Т. П. Колосова Наталія Феоктистівна : до 35-річчя пед. діяльності // Вісник Книжкової палати. 1998. № 1. С. 44.

17. Ісаак Якович Каганов (1898–1981) : бібліогр. покажч. / Харків. держ. акад. культури ; уклад.: Н. Ф. Колосова, Т. П. Самійленко; за ред. І. Я. Лосієвського. Харків, 1998. 28 с.

Джерела

1. Архів ХДАК. Самійленко Т. П. Особова справа.
2. Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1947–1998) : бібліогр. покажч. Ч. 1 / Харків. держ. акад. культури ; [уклад.: С. В. Євсеєнко та ін. ; за ред. І. О. Вовченко, В. К. Удалової, І. М. Фоменко]. Харків : ХДАК, 2000. С. 265–268.

Ковальчук Галина Дмитрівна

Статтю створено 01.07.2025